

УДК 615.1:378

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У РОЗРОБЦІ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ

В. П. Черних, І. С. Гриценко, С. В. Огарь, Л. М. Віннік

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

COMPETENCE APPROACH TO STANDARDS DEVELOPING OF HIGHER PHARMACEUTICAL EDUCATION

V. P. Chernykh, I. S. Hritsenko, S. V. Ohar, L. M. Vinnik

National University of Pharmacy, Kharkiv

У статті розглянуто роль компетентісного підходу у формуванні професійних компетенцій майбутніх фахівців фармацевтичної галузі, що має знайти відображення у галузевому стандарті вищої фармацевтичної освіти нового покоління.

The article deals with the role of competency approach in professional competence forming of future specialists of pharmaceutical industry. It should be reflected in industry standards for higher pharmaceutical education of a new generation.

Вступ. З метою наближення вищої освіти в Україні до європейських стандартів актуальною стає проблема вдосконалення змісту підготовки фахівців у системі вищої професійної освіти. Не є виключенням і фармацевтична освіта, яка за своїм призначенням покликана здійснювати підготовку сучасного, висококваліфікованого, ринково-зорієнтованого працівника фармацевтичної галузі, спроможного забезпечувати надання належних фармацевтичних послуг, підвищувати якість охорони здоров'я загалом.

Вища фармацевтична школа України підвищує рівень якості підготовки фахівців галузі фармації на основі компетентісного підходу. Для оптимізації якості навчання і приведення її у відповідність до міжнародних стандартів необхідно переглянути та модернізувати ряд підходів, враховуючи позитивний закордонний досвід. Досягнення більш високої якості навчання можливе сьогодні лише за рахунок інтеграції освіти, науки та інноваційної діяльності.

Основна частина. Основоположне значення для удосконалення освітнього процесу у вищому навчальному закладі є використання новітніх навчальних технологій. Зміщення пріоритетів у бік формування професійних компетенцій робить необхідним використовувати в освітньому процесі компетентісний підхід.

Компетентісний підхід визначає вміння особистості розв'язувати проблеми, які виникають у пізнанні й поясненні явищ дійсності; при засвоєнні сучасних технологій; у взаєминах із людьми, у практичному житті; при виборі професії й оцінюванні своєї

готовності до навчання; за необхідності розв'язувати особисті проблеми: життєвого самовизначення, вибору способу життя тощо [1].

У вищій освіті компетентісний підхід направлений на формування ключових (базових, універсальних) та професійних компетенцій, тобто готовності студентів використовувати засвоєні фундаментальні знання, уміння та навички, а також засоби діяльності для вирішення практичних та теоретичних завдань, що виникають у результаті їх професійної діяльності.

Якщо розглядати компетентність у професійній підготовці провізора, то вона визначається як інтегрована характеристика особистості фахівця, що включає компетенції та здатність виконувати певні виробничі функції щодо кваліфікованого забезпечення населення лікарськими засобами.

На думку вчених, професійна компетентність характеризується сукупністю інтегрованих знань, умінь і досвіду, а також особистих якостей, що дозволяють людині ефективно проектувати і здійснювати професійну діяльність через взаємодію з навколишнім світом. Основу показників сформованості суб'єктної професійної компетентності складають характеристики актуальної й потенційної діяльності спеціаліста [2].

Спираючись на аналіз наукових досліджень щодо структури професійної компетентності, ми визначили такі компоненти професійної компетентності провізора, як: особистісний, когнітивний, практичний, оцінно-рефлексивний.

Особистісний компонент має такі складові, як: мотиви, потреби, цілі, наявність інтересу до поглибле-

© В. П. Черних, І. С. Гриценко, С. В. Огарь, Л. М. Віннік

ного вивчення фахових дисциплін; прагнення до творчості в професійній діяльності, об'єктивність і самокритичність в оцінці досягнутого рівня розвитку власної професійної компетентності.

Когнітивний компонент є системою набутих теоретико-методологічних знань з гуманітарних та соціально-економічних, природничо-наукових (фундаментальних) та професійних (фармацевтичних) дисциплін, необхідних для забезпечення професійної діяльності та спілкування.

Практичний компонент включає набуття професійних умінь, необхідних та достатніх для успішного здійснення професійної діяльності, визначених у галузевому стандарті підготовки провізора, принципів використання їх у професійній діяльності фармацевта.

Оцінно-рефлексивний компонент включає: здатність застосовувати знання і вміння для здійснення професійної фармацевтичної діяльності, творчий підхід у вирішенні конкретних задач технологічного, організаційного, пошукового, аналітичного, комунікативного характеру; здатність до самоосвіти й самовдосконалення; сформованість таких якостей, як креативність, ініціативність, налаштованість на співробітництво, здатність до передбачення, критичного прогнозування результатів діяльності й відносин, що відображається у володінні прийомами фармацевтичної опіки. Оцінно-рефлексивний компонент є регулятором особистісних досягнень, самовряду-

вання, поштовхом до самопізнання, професійного росту, розвитку рефлексивних здібностей і формування індивідуального стилю роботи. Цей компонент визначає рівень розвитку самооцінки, розуміння власної значущості для інших людей, відповідальності за результати своєї діяльності, пізнання себе й реалізацію в процесі професійної діяльності.

Запропоновані компетенції дозволять студенту і випускнику більш ясно розуміти цінності й установки по відношенню до конкретної мети; навчать контролювати свою діяльність, навчатися самостійно; шукати і використовувати зворотний зв'язок; бути впевненим у собі; здобувати навички самоконтролю; розмірковувати про майбутнє; звертати увагу на проблеми, пов'язані з досягненням поставлених цілей; привчать до самостійності мислення; вироблять навички з вирішення складних завдань і використання нових ідей та інновацій для досягнення мети.

Висновки. Компетентнісний підхід у вищій фармацевтичній освіті України буде відображений у галузевому стандарті нового покоління, що дозволить оптимізувати навчальний процес у вищому навчальному фармацевтичному закладі. Саме компетентнісний підхід направлений на кінцевий результат, удосконалює педагогічне супроводження навчального процесу, підвищує психологічну та комунікативну компетентність студентів, закріплює та розвиває інформаційну базу університету, що концентрує ресурси для реалізації сучасної концепції вищої фармацевтичної освіти.

Література

1. Болотов В. А. Компетентностная модель: от идеи к образовательной программе / В. А. Болотов, В. В. Сериков // Педагогика. – 2003. – № 10. – С. 8.
2. Шапошников К. В. Контекстный подход в процессе формирования профессиональной компетентности будущих лингвистов-переводчиков : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук / К. В. Шапошников. –

Йошкар-Ола, 2006. – 26 с.

3. UK Bologna Seminar: Using Learning Outcomes. – Ediburg, 1–2 July 2004. – www.bologna-bergen2005.no; Tuning Education Structures in Europe // tuning.unideusto.org/tuningeu.

4. UK Bologna Seminar: Using Learning Outcomes. – Ediburg, 1–2 July 2004. – www.bologna-bergen2005.no.

Отримано 03.04.14